

LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Totorių g. 25, LT-01121 Vilnius, tel.: +370 5 273 5673, +370 706 80 501,
el. p. kam@kam.lt, elektroninio pristatymo dėžutės adresas 188602751.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602751

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2026-02- Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija parengė ir, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės (toliau – LRVK TG) 2026 m. sausio 6 d. išvadoje Nr. NV-18 ir 2026 m. sausio 14 d. išvadoje Nr. NV-92 pateiktas pastabas, pakartotinai teikia šiuos Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų projektus:

1) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2025 m. gruodžio 17 d. nutarimo Nr. 907 „Dėl Lietuvos Respublikos karo prievolės ir alternatyviosios krašto apsaugos tarnybos įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Projektas Nr. 1);

2) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 25 d. nutarimo Nr. 165 „Dėl Subsidijos nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą atlikusių karo prievolinkų darbo užmokesčiui mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir šios subsidijos dydžio nustatymo“ pripažinimo netekusiu galios“ projektą (toliau – Projektas Nr. 2).

Nauja redakcija Projektu Nr. 1 dėstomame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2025 m. gruodžio 17 d. nutarime Nr. 907 „Dėl Lietuvos Respublikos karo prievolės ir alternatyviosios krašto apsaugos tarnybos įstatymo įgyvendinimo“ siūloma patvirtinti:

1) Karo prievolinkų prašymų atlikti alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą nagrinėjimo komisijos sudarymo ir jos darbo tvarkos aprašą (toliau – Aprašas Nr. 1);

2) Subsidijos privalomąją pradinę karo tarnybą atlikusių karo prievolinkų darbo užmokesčiui mokėjimo tvarkos aprašą (toliau – Aprašas Nr. 2).

Tvirtinamu Aprašu Nr. 1 įgyvendinama Lietuvos Respublikos karo prievolės ir alternatyviosios krašto apsaugos tarnybos įstatymo (toliau – Įstatymas) 12 straipsnio 2 dalis ir siūloma nustatyti Karo prievolinkų prašymų atlikti alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą nagrinėjimo komisijos (toliau – komisija) sudarymo ir jos darbo tvarką.

Visuomeniniais pagrindais veikiančią komisiją sudarytų 7 nariai, kurie būtų atrinkti iš nevyriausybinų organizacijų, tradicinių religinių bendruomenių ir religinių bendrijų, mokslo ir studijų institucijų atstovų. Personalinę komisijos sudėtį tvirtintų krašto apsaugos ministras.

Karo prievolinkų prašymus atlikti alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą komisijai teiktų Lietuvos kariuomenės Karo komendantūrų valdyba, kuri taip pat ūkiškai ir techniškai aptarnautų komisiją.

Komisijos sprendimo, kad karo prievolinko prašymas pagrįstas, pagrindu karo prievolinkas būtų atleidžiamas nuo karo prievolės ir priskiriamas alternatyviosios krašto apsaugos tarnybos prievolinkams. Pagal Įstatymo 12 straipsnio 5 dalį, sprendimą dėl karo prievolinko skyrimo atlikti alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą priima alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą administruojanti institucija.

Be to, Projektu Nr. 1 pavedama karo prievolę administruojančiai krašto apsaugos sistemos institucijai organizuoti kandidatų į komisijos narius atranką ir jų pateikimą patvirtinti krašto apsaugos ministrui per 1 mėnesį nuo šio nutarimo įsigaliojimo dienos.

Dėl tvirtinamo Aprašo Nr. 2.

Aprašu Nr. 2 įgyvendinamos Įstatymo 39 straipsnio nuostatos, numatančios subsidijos privalomąją pradinę karo tarnybą atlikusių karo prievolinkų darbo užmokesčiui (toliau – subsidija) darbdaviams mokėjimą už įdarbintus ar grįžusius į darbą privalomąją pradinę karo tarnybą atlikusius karo prievolinkus, pagal darbdavio apskaičiuotas draudžiamąsias pajamas, nuo kurių Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka apskaičiuotos ir privalo būti įmokėtos valstybinio socialinio draudimo įmokos ir kurios įrašytos Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registro informacinėje sistemoje, (toliau – draudžiamosios pajamos) karo prievolinkams atlikus skirtingos trukmės privalomąją pradinę karo tarnybą, proporcingai išstarnautam laikui – už vieną mėnesį tarnybos mokant 0,67 mėnesio subsidiją, taip pat vienkartinių subsidijų mokėjimą už negrįžusius į ankstesnę darbo vietą karo prievolinkus.

Pažymėtina, kad Projektu Nr. 1 numatoma tvirtinti Aprašą Nr. 2 ir nebenustatyti subsidijos dydžio (kaip tai nustatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 25 d. nutarime Nr. 165 „Dėl Subsidijos nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą atlikusių karo prievolinkų darbo užmokesčiui mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir šios subsidijos dydžio nustatymo“), nes nuo 2026 m. sausio 1 d. įsigaliojusi Įstatymo redakcija nebenumato pareigos šio dydžio tvirtinti Vyriausybei, subsidijos dydis nustatytas Įstatyme.

Aprašu Nr. 2 tikslinamos nuostatos dėl darbdavių Užimtumo tarnybai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Užimtumo tarnyba) teikiamų dokumentų apimties, t. y. atsisakoma nuostatos dėl pažymų apie įdarbinto ar grįžusio į darbą karo

prievolininko dirbtą laiką ir apskaičiuotą darbo užmokestį bei darbo sutarčių su karo prievolininkais kopijų Užimtumo tarnybai teikimo, nes duomenis apie karo prievolininkų draudžiamąsias pajamas ir darbo santykius Užimtumo tarnyba gaus iš Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų registro informacinės sistemos (toliau – „Sodros“ registras). Užimtumo tarnybai siekiant įsitikinti, kad darbo užmokestis buvo išmokėtas, siūloma nustatyti darbdaviams pareigą teikti darbo užmokesčio išmokėjimą patvirtinantį dokumentą. Kartu tikslinami ir darbdavių teikiamų dokumentų už įdarbintus ar grįžusius į darbą karo prievolininkus terminai, nustatant ilgesnį 15 darbo dienų terminą, nes darbdaviai darbo užmokestį paprastai išmoka per 10 darbo dienų mėnesiui pasibaigus.

Taip pat siūloma numatyti, kad darbdaviai turėtų pateikti tik prašymą dėl subsidijos už negrįžusius į ankstesnę darbo vietą karo prievolininkus, nes duomenis apie karo prievolininko negrįžimo į ankstesnę darbo vietą faktą Užimtumo tarnyba gaus iš „Sodros“ registro. Kartu nustatomas 15 darbo dienų prašymo pateikimo terminas, kuris bus pakankamas darbdaviui įforminti darbo santykių nutraukimą ir pateikti prašymą dėl subsidijos skyrimo.

Aprašu Nr. 2 tikslinamos nuostatos dėl karo prievolę administruojančios institucijos Užimtumo tarnybai teikiamų subsidijai skirti reikalingų duomenų apie privalomąją pradinę karo tarnybą atlikusius karo prievolininkus. Atsižvelgiant į tai, kad didėja Užimtumo tarnybai karo prievolę administruojančios institucijos teikiamų duomenų apimtis (dėl skirtingos privalomosios pradinės karo tarnybos trukmės, jos organizavimo, tarnybos trukmės apskaičiavimo sveikais mėnesių skaičiais ir kt.), siūloma nustatyti ilgesnį 5 darbo dienų duomenų Užimtumo tarnybai pateikimo terminą.

Kartu siūlomos ir nuostatos dėl subsidijos mokėjimo trukmės apskaičiavimo tais atvejais, kai privalomąją pradinę karo tarnybą atlikęs karo prievolininkas įdarbinamas ar grįžta į darbą. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo 39 straipsnio 3 dalyje numatytas subsidijos mokėjimo terminas nustatomas pagal tarnybos trukmę mėnesiais, o Įstatyme numatytą privalomosios pradinės karo tarnybos trukmę gali sudaryti ne tik mėnesiai, bet ir dienos, nesudarančios sveiko skaičiaus mėnesiais (pavyzdžiui, organizuojant tarnybą dalimis (dienomis), ji trunka nuo 160 iki 200 dienų ir pan.), Aprašu Nr. 2 siūloma nustatyti tarnybos laikotarpio, už kurį mokama subsidija, mėnesiais apskaičiavimo taisyklę, karo prievolininko ištarnautų dienų skaičių dalijant iš 30 (laikant, kad mėnuo turi 30 kalendorinių dienų) ir gautą reikšmę apvalinant pagal Įstatymo 39 straipsnio 3 dalyje nustatytą apskaičiuotos proporcingai ištarnautam laikui mokamos subsidijos trukmės reikšmės apvalinimo taisyklę.

Taip pat siūloma numatyti subsidijos dydžio apskaičiavimą tais atvejais, kai paskutinio mėnesio subsidija yra mokama ne už visą mėnesį, o draudžiamosios pajamos darbdavio apskaičiuotos ir „Sodros“ registre pateiktos už visą mėnesį, numatant draudžiamųjų pajamų apskaičiavimą

subsidijos dydžiui nustatyti proporcingai tą mėnesį esančių kalendorinių dienų skaičiui pagal siūlomą formulę.

Aprašu Nr. 2 tikslinamos nuostatos dėl darbdavių dokumentų pateikimo Užimtumo tarnybai būdų. Užimtumo tarnybai siekiant pereiti prie elektroninių dokumentų teikimo, siūloma numatyti dokumentų teikimą elektroniniu paštu arba naudojantis Užimtumo tarnybos teikiamomis elektroninėmis paslaugomis.

Priėmus Aprašą Nr. 2 bus užtikrintas administracinės naštos mažinimas ir efektyvesnės subsidijos darbdaviams mokėjimo procedūros.

Nutarimų projektai neprieštarauja Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439 „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, nuostatoms.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, nutarimų projektų poveikio vertinimas neatliekamas.

Nutarimų projektai skelbiami Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS). Konsultacijų su visuomene nenumatyta.

Nutarimų projektais nesiūloma perkelti ar įgyvendinti Europos Sąjungos teisės aktų.

Priėmus nutarimų projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma. Nutarimų projektams įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

Nutarimų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Nutarimų projektuose nėra apibrėžiamų sąvokų ar jas įvardijančių terminų, kuriuos būtina įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Pažymime, kad pirmojo derinimo su Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija metu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Karo prievolininkų prašymų atlikti alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą nagrinėjimo komisijos narių skaičiaus nustatymo, komisijos sudarymo ir jos darbo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektas (TAIS Nr. 25-14679) buvo suderintas be pastabų. Į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos pastabas atsižvelgta ir suderinta darbo tvarka.

Taip pat Lietuvos Respublikos finansų, Socialinės apsaugos ir darbo, Teisingumo ministerijoms, Užimtumo tarnybai ir Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai buvo pateiktas derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 25 d. nutarimo Nr. 165 „Dėl Subsidijos nuolatinei privalomąją pradinę karo tarnybą atlikusių

karo prievolinkų darbo užmokesčiui mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir šios subsidijos dydžio nustatymo“ pakeitimo“ projektas (TAIS Nr. 25-11708(2)). Finansų ministerija, Užimtumo tarnyba, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija pastabų dėl nutarimo projekto neturėjo. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija darbo tvarka informavo, kad pastabų neturi. Nutarimo projektas patikslintas pagal Teisingumo ministerijos pateiktas pastabas ir suderintas darbo tvarka.

Įvertinus LRVK TG 2026 m. sausio 6 d. išvadoje Nr. NV-18 ir 2026 m. sausio 14 d. išvadoje Nr. NV-92 pateiktas pastabas dėl įgyvendinamųjų teisės aktų konsolidavimo viename Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Karo prievolinkų prašymų atlikti alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą nagrinėjimo komisijos narių skaičiaus nustatymo, komisijos sudarymo ir jos darbo tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 25 d. nutarimo Nr. 165 „Dėl Subsidijos nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą atlikusių karo prievolinkų darbo užmokesčiui mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir šios subsidijos dydžio nustatymo“ pakeitimo“ projektų nuostatos perkeltos į Projektą Nr. 1, o Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 25 d. nutarimas Nr. 165 „Dėl Subsidijos nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą atlikusių karo prievolinkų darbo užmokesčiui mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir šios subsidijos dydžio nustatymo“ **Projektu Nr. 2** pripažįstamas netekusiu galios.

Antrojo derinimo (po LRVK TG pastabų) metu Teisingumo ministerija ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija dėl Projekto Nr. 1 (TAIS Nr. 25-14679(3)) ir Projekto Nr. 2 (TAIS Nr. 25-11708(4)) pastabų neturėjo.

Atsižvelgdami į LRVK TG 2026 m. sausio 6 d. išvadoje Nr. NV-18 išsakytą poziciją dėl subjekto, kuris tvirtintų komisijos narių skaičių ir komisijos sudarymo ir jos darbo tvarkos aprašą, bei siūlymą apsvarstyti, ar šios funkcijos negalėtų atlikti ne Vyriausybė, o Vyriausybės įgaliota institucija, pažymime, kad šis klausimas buvo apsvarstytas priimant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2025 m. gruodžio 17 d. nutarimą Nr. 907 „Dėl Lietuvos Respublikos karo prievolės ir alternatyviosios krašto apsaugos tarnybos įstatymo įgyvendinimo“, kuriame nebuvo numatyti įgaliojimai kitai institucijai patvirtinti komisijos narių skaičių, jos sudarymo ir darbo tvarkos aprašą.

Krašto apsaugos ministerija, teikdama Vyriausybei anksčiau minėto nutarimo projektą (Krašto apsaugos ministerijos 2025 m. gruodžio 15 d. raštas Nr. 12-01-2670 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto“), pateikė argumentus, kuriais remiantis buvo siūlyta įgaliojimus patvirtinti komisijos narių skaičių, jos sudarymo ir darbo tvarką palikti Vyriausybei (atsižvelgiant į Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komiteto 2018 m. liepos 26 d. išreikštą poziciją, kad alternatyvioji krašto apsaugos tarnyba turi būti nepriklausoma nuo karių kontrolės ir priežiūros ir krašto apsaugos sistemos institucijų, taip pat į Europos Žmogaus Teisių Teismo 2022 m. rugsėjo 9 d. sprendime byloje *Teliatnikov prieš Lietuvą* išreikštą poziciją, kad sprendžiant, ar alternatyvioji krašto

apsaugos tarnyba yra civilinio pobūdžio, svarbu įvertinti ir tokius veiksnius, kaip pavaldumą, kontrolę, taikytinas taisykles, ir siekti kuo didesnio komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo proceso objektyvumo ir nepriklausomumo nuo vienos institucijos (ypač krašto apsaugos sistemos). Be to, Krašto apsaugos ministerija, kaip vadovaujanti krašto apsaugos sistemos institucija, reguliuodama santykius, susijusius su karo tarnyba, nustato atitinkamas taisykles, siekdama išlaikyti ir užtikrinti tų santykių kontrolę ir pavaldumą. Todėl toks santykių modelis, kurio įgyvendinimui įtakos turėtų krašto apsaugos sistema (įskaitant Krašto apsaugos ministeriją), neatitiktų Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendime formuojamos alternatyvios civilinės tarnybos sampratos.

Atsižvelgdami į LRVK TG 2026 m. sausio 14 d. išvadą Nr. NV-92 pažymime, kad privalomosios pradinės karo tarnybos paskirtis – parengti karo prievolininkus ginklu ginti valstybę (Įstatymo 2 straipsnio 16 dalis). Įstatymo 39 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatytais lengvatomis, kuriomis sudaromos prielaidos didinti karo prievolininkų konkurencingumą darbo rinkoje, siekiama ne tik skatinti karo prievolininkų savanorišką dalyvavimą privalomojoje pradinėje karo tarnyboje, bet ir užtikrinti, kad privalomosios pradinės karo tarnybos metu būtų įgyjamas pagrindinis karinis parengtumas, būtinas tam, kad esant valstybės gynybos poreikiui karo prievolininkai galėtų būti nedelsiant integruoti į ginkluotąsias pajėgas ir vykdyti ginkluotą valstybės gynimą. Taigi, subsidijos darbo užmokesčiui už įdarbintus ar grįžusius į darbą karo prievolininkus dydis, jos mokėjimo trukmė, karo prievolininkams taikoma pagrindinio karinio parengtumo sąlyga turėtų būti suprantami identišškai (Įstatymo 39 straipsnio 1 dalyje duodama nuoroda į šio straipsnio 3 dalį).

Įstatymo 39 straipsnio 2 dalyje nustatyta lengvata skirta darbdavių, turėjusių lūkestį po tarnybos susigrąžinti darbuotoją, tačiau jį praradusį, patiriamoms išlaidoms, susijusioms su darbo vietos išlaikymu, kompensuoti, todėl šiuo atveju nėra reikalavimo karo prievolininkui būti įgijusiam pagrindinį karinį parengtumą.

Apraše Nr. 2 įvardijamos subjektų grupės, kurioms, vadovaujantis Įstatymo 39 straipsniu, taikomos subsidijos darbo užmokesčiui. Ateityje keičiant Įstatymą, siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, bus siūloma nuostatas patikslinti.

Nutarimų projektus parengė Krašto apsaugos ministerijos Teisės departamento (direktorė Judita Nagienė, tel. +370 5 273 5545, el. p. Judita.Nagiene@kam.lt) Teisėkūros skyriaus vedėjas Tomas Vainius, tel. +370 5 273 5563, el. p. Tomas.Vainius@kam.lt, Įstaigų teisinės priežiūros skyriaus (vedėja Jūratė Bakšytė-Lozorkevičienė, tel. +370 5 263 5908, el. p. Jurate.Baksyte-Lozorkeviciene@kam.lt) patarėja Asta Pašvenskienė, tel. +370 5 263 5915, el. p. Asta.Pasvenskiene@kam.lt, Karo tarnybos ir personalo departamento (direktorius plk. Algimantas Misiūnas, tel. +370 706 80 570, el. p. Algimantas.Misiunas@kam.lt) Socialinės saugos ir sveikatos priežiūros politikos skyriaus (vedėja Aušra Kazlauskienė, tel. +370 706 80 864, el. p.

Ausra.Kazlauskiene@kam.lt) patarėja Gabrielė Paulavičienė, tel. +370 680 65 681, el. p. Gabriele.Paulaviciene@kam.lt

PRIDEDAMA:

1. Projektas Nr. 1, 12 lapų.
2. Projektas Nr. 2, 1 lapas.

Užsienio reikalų ministras,
pavaduojantis krašto apsaugos ministrą

Kęstutis Budrys

Asta Pašvenskienė, tel. +370 5 263 5915, el. p. Asta.Pasvenskiene@kam.lt
Gabrielė Paulavičienė, tel. +370 5 273 5681, el. p. Gabriele.Paulaviciene@kam.lt